

Hravé odstavce

Závod, jehož cílem je dostat svoji figurku do cíle. Během hry hráč může vstoupit do mlhy, případně svádět duely se spoluhráči.

PŘÍPRAVA:

1) Herní pole (*Dnes naznačeno v textu.*)

- Vezměte si noviny a vyberte si herní pole – dle obrázků, odstavců. (Pozn.: nejméně 15 polí. Například hra Člověče nezlob se hraje na 32 polí.)

- Určete si start a cíl.

- Očíslujte si pasáže textu – nejlépe podle délky odstavců v rozmezí 1-4 (to aby se hra zbytečně nezasekla).

2) Figurka

Platí, že **jeden hráč má jednu figurku** (což bývá zhruba tolik, kolik je společnost u stolu schopna dát dohromady).

3) Hrací kostka

Hra je optimalizována na **6 stěnnou herní kostku**. Alternativy k hrací kostce: 5 mincí, mobil.

Pravidla hry

- Hráč hodí jedenkrát kostkou a posune figurku o tolik polí, jejichž součet je menší nebo roven hozené hodnotě kostky. Představte si to jako závody automobilů, **kostka rozhodne o počtu litrů benzínu v nádrži a terén ukazuje průjezdnost v litrech benzínu**. Pak pokračuje další hráč v pořadí.

- Na poli nesmí stát dva hráči, pokud se tak předem nedohodnou, protože pak nastává duel.

PRAVIDLA DUELU

- Kdo vyhraje duel, zůstává na poli.

- Duel neplatí pro pole Start nebo Cíl (nebo dle domluvy).

1. Hráč, který **vstoupil na obsazené pole protihráčem**, ohlásí „duel“.

2. Tento hráč hodí kostkou jako první.

3. Protihráč, hodí také kostkou.

4. **Kdo hodil víc, zvítězil a posílá poraženou figurku o hozenou hodnotu zpět** (minimálně o jedno pole).

5. Pokud oba hráči hodili stejně, pak nastala remíza a hází se znova. (Můžete se domluvit, že při remíze se počty hozených bodů sčítají.)

6. Hra pokračuje podle pořadí.

- Takto duelem poražený hráč může znovu vstoupit na pole obsazené jiným hráčem – nastává opět duel.

PRAVIDLA MLHY

- **Pokud hráč hodí na kostce hodnotu pole, na kterém stojí, pak hráč na pole přivolal mlhu.** Hráč stojí (bloudí v mlze) tak dlouho, dokud se z mlhy nedostane.

1. Hráč, který hodil na kostce stejnou hodnotu, jakou má pole, na němž stojí, ohlásí „Jsem v mlze.“

2. Tento hráč v dalším kole hodí kostkou a musí hodit víc, než je hodnota pole, na kterém stojí.

3. Pokud hodí víc, ohlásí: „Jsem pryč z mlhy,“ a v dalším kole může hrát dle pravidel.

4. Pokud hodí méně, zůstává stále v mlze.

DUEL V MLZE

Pokud je na poli mlha, pak při duelu ten, kdo vyhrál a tedy zůstal na poli, se dostal do mlhy. Následující tah platí pravidla pro mlhu.

PROPAST

- Pokud hráč vstoupí na pole Propast, může odejít jen v protisměru, než na pole přišel.

- V propasti neplatí duely.

Týdeník Nájezd - vydáno k setkání v Barré i jinde dne: 2.8. 2017, číslo 292, online: najezd.wz.cz

Kalendář

- 4-6.8. se koná festival **Povaleč**. Kde: Valeč na Karlovarsku.

- 12.8. se koná akce **Máriova svatba**. Více info: Mário.

- 7.9. **Rockové podviní**. Kde: Park Podviní (Vysočany), kdy: 17:00, vstup: zdarma.

VYTISKNI SI NÁJEZD A PAK HO NĚKOMU DEJ.

2.8. Gustav Elfrída

Přejeme vše nejlepší!
Našel si Gustav
v hospodě přístav.
Kotví tu Elfrída,
ta v pití je třída.

Edice bulletin Nájezdu

Dříve, než rozšíříš svoji knihovnu o novou literaturu, neopomeň shlédnout nabídku novodobé samizdatové literatury bulletinů časopisu Nájezd. Zážitek jest zaručen.

- **Ld@ & HovAdoO: Přízraky Nonetské** (A5, 128 str.) cena 100 Kč

- **Fikus: Fikusoidy** (A5, 78 str.) cena: 100 Kč

- **THOMASH ROGOWSKI: Návštěvník věčnosti** (A5, 75 str.) cena: 75 Kč

- **Jiří „SVINĚ“ FIALA: Přízraky sračkárny Chotěnovské** (A5, 48 str.) cena: 30 Kč

- **HLDP: 10+1 Mikulášský koncert a vše mezi tím** (A5, 115 str., barevně) cena: 150 Kč

K dostání: u Krtka v Barré nebo na stránkách: najezd.wz.cz, či e-mailem: najezd@gmail.com.

Kolik má čeština výrazů pro konopí?

V jednom článku 10 nejzajímavějších věcí o Americe bylo, že USA má má přes 200 výrazů pro konopí. A Nájezd se tímto ptá: kolik jich má čeština?

Během jara se aktivně sbíraly výrazy. Ty se rozdělily na dva tábory: výrazy pro konopí a výrazy pro kouření marihuany.

Aktuální seznam výrazů je umístěn i na Kozím mejdanu
Přidejte i vy své nápady.
Váš Nájezd!

najezd.wz.cz/konopi/konopi.html

jednou zapsal na svůj papír, kde nám astronomové napsali pohodu Slunce a Měsíce. Dostali jsme staré a věžní hodiny, které jsou řízeny vedle orloje a na věži radnice.

To ale nejsou jediné hodiny, o něž pečujete. Celkem jich v Praze máte na starosti osmdesát. Co konkrétně to obnáší?

Jde o pravidelný servis, který provádíme jednou za tři měsíce. Hodiny musíme seřídit a promazat. Stačí obyčejný olej na šici stroje a kola, nic speciálního. Většina hodin má dnes minutové vypouštění nebo jsou řízeny rádiovým signálem (tzv. DCF), takže zpoždění je opravdu minimální. Navíc je rádiové řízení velkým pomocníkem v době, kdy se mění čas. Stroj automaticky počká a srovná si čas sám, podobně jako třeba na mobilním telefonu. Pamatují si ale ještě doby, kdy jsme do všech osmdesáti věží museli vyšplhat a čas změnit ručně. To jsme vždy začínali už týden před změnou a končili týden po. (směje se)

A to máte od všech těch věží klíče? Máme všehovšudy asi desítery klíče - zpravidla od vodáren a některých kostelů nebo třeba od orloje. Když procházíte kostelem, úřadem, školou, hodiny jsou ale třeba i v soukromých domech nebo hotelích - od nich klíče samozřejmě nemáme, a návštěvu si tak musíme předem domluvit.

Jsou někde ještě věžní hodiny, které se musí pravidelně natahovat? V Praze už ne, ale jsou ještě taková místa. Třeba v Písku je stará tabáková továrna, kde mají Hainzovy hodiny z roku 1903, které natahují kličku, nebo v Nových Hradech na radnici - to jsou opravdová nádherná. Je to skoro takové hobby. Nemůžete odjet na dovolenou, musíte najít náhradníka, jak hodiny nepůjdou. Natahování věžních hodin s kyvadlem se navíc už dlouho nevytváří, ale třeba na Karlštejně, tam mají ještě kamenné závaží na provaze.

Tušíte, jaké jsou nejstarší věžní hodiny v Praze? Asi na Chrámu sv. Víta, to je přibližně rok 1560, ty také občas servisujeme, před dvěma lety jsme se podíleli na jejich rekonstrukci. A opravujeme také hodiny v Břevnovském klášteře. Vlastně novým, které z nich jsou starší. V klášteře ale mají takový unikát - v hlavní lodi kostela jsou Hainzovy hodiny ve stropě. Když chcete zkontrolovat čas, tak se musíte z lodi zavazkoni. Pak tam také mají čtyři sluneční hodiny - ale ty my neděláme...

Je to někdy na věži nebezpečné? Je! Když pomínu ten nepořádek, který často na půdách panuje, někdy je tam žebřík starý padesát či šedesát let, no a pod vámi třeba zničehonic praskne šperlička. Proto tam musíme být vždycky minimálně dva. Nejhorší je to tam všechno vytažit. Schody jsou většinou dost úzke. Těžké hodiny, které mají třeba 250 kilogramů, pak musíme rozebrat a smontovat je až nahore. Člověk si mákne, ale musím to zaklepat, úraz jsem zatím žádný neměl.

Podobně to bude asi s hodinami z vodárenské věže. Slyšela jsem, že kvůli schodům jste je sundávali po fasádě.

Jsou něčím specifické? A co jejich oprava obnášela? Jde o klasické čtvrtkové s dvěma cimbály, přibližně z roku 1950, poměrně moderní, řízené rádiovým signálem. Kozebírali jsme je, natřeli načerno, promazali, zkontrolovali ozubení i ložiska. Měly by jít jedna báseň.

O jaké hodiny v Praze 7 se kromě vodárenské věže staráte? Na Sedmičce toho moc není. Loni jsme dělali rekonstrukci v Průmyslovém paláci, kde jsou Hainzovy hodiny. Báseň se tam také nové nátery česlníky, ručky a světlíky. Jsou tam taky takové strmé schody, tak to bylo krkolomnější. Ještě jsou hodiny v dolních Holešovicích v místu. U nás nebo předloni je ale majitelé zastavili, prý že moc bijou a ruší, ale teď je snad správci zase pustili. A teď budeme opravovat elektrické hainzovky ze sakristie kostela sv. Antonína.

Někdy jste zmínil Hainzovy hodiny. Měla tehdy Hainzova továrna vůbec nějakou konkurenci? Konkurentem byl například Adamec z Čáslavi, který začal s výrobou hodin v roce 1890. Proti němu byli ale Hainzovi opravdoví megalomani - ten poměr byl jak dvacaterý hainzovky na jednoho Adamce. Hainzovi totiž začali jako první se stroji pásovou výrobou. Ruční manuaturu přeměnili na fabriku, kde jeden člověk dělal jednu součástku. Nakoupili mašiny a chrlili věžní hodiny po celém Rakousku-Uhersku.

Tak to se teď dost nezdaří do zahraničí, nebo ne? Ba ne, těch 40 let komunismu udělalo své, vazby jsou zpružněné. Je to ale asi dvacet let, co jsem byl v Uzbekistanu. Dávali jsme tam nové hodiny, které jsme vyrobili. Byla to zakázka od nějakého tamního magnáta, který v Taškentu otevíral restauraci, autosalon a součástí toho komplexu byla i věž s hodinami.

Jdou ještě? No, zatím nevolali, tak asi jo. (směje se)

Jak dlouho vlastně trvá vyrobit nové věžní hodiny a jakou mají životnost? Odhadem tak tři měsíce, ale to už všechny komponenty musí být předpřipravené. S pravidelnou údržbou vám pak vydrží klidně 100 let. Pak se udělá větší rekonstrukce a může to šlapat dalších 100-150 let a tak dále.

Co věžním hodinám nejvíce ubližuje? Dříve stály hodiny jen tak ve věži, sedal na ně prach, holubice i spina, do některých i teklo. Dnes už jsou hodiny převážně v prosklených skříních. Problém jsou ale zloději. Někde mají zabezpečený kostel, ale věž už ne. Loni na Štěpříně den volal starosta ze Senomatu v Rakovníku, že jim hodiny někdo ukradl. Kostel i hřbitov byl plný lidí, přesto si toho nikdo nevšiml. A bohužel nejsou jediní.

Na jakou opravu nejradši vzpomínáte? Jednou jsme byli v Bratislavě a tam byl rozvod po čtyřech stran na jednotlivé česlníky - taková hřídel. Všechno jsme to zapojili a myslili,

že máme hotovo, když najednou koukám a ty hodiny šly v protisměru. Bylo tam obrácené kolečko, ale to jsme s sebou neměli. Co teď? Kolega byl ještě v Praze na dílně, kolečko rychle vyrobil a skočil na Florenc za autobuskem, co jel do Bratislavy. Chvilku se tak na Slovensku vrátil do minulosti.

Staly se hodiny za tu dobu vašim životem? A jo, už jsem si za tu dobu zvykl. V Českém Brodě, kde žiju, mám na starosti tamní hodiny. Je to krásná a zajímavá práce, u které se musí přemýšlet. To není jednotvárné jako sváry u vrat a dveří.

Na čem teď pracujete? Teď děláme hlavně na ovládní zvonů. Člověk už nemusí tahat za provaz, ale funguje to na dálkový signál. Když někdo umře, tak starosta nechodí a mladým se do toho nechce. Dálkové ovládní teď připravujeme pro zvonu na Šumavě, kolem Třeboně, kluci dělají v Liberci - máme toho dost.

Dokázal byste opravit náramkové hodinky? Ne, to ne, je to úplně jiný mechanismus. Ale kolega, co jsem s ním dole na dílně, ten si udělal před třemi lety školu v Jihlavě, takže je šikovný i na ty menší hodiny - teď opravuje hodiny na Pražském hradě, říkáme mu hradní orlojník - třeba v kanceláři u prezidenta.

Jestli je pravda, co jsem se dočetla, tak řemeslu věžního hodináře se dnes v Česku vyučit vlastně ani nedá, je to tak? Jediná šance je tedy pracovat s vámi... Je to opravdu tak, tohle řemeslo se vlastně dědí. Teď tu máme přes půl roku nového kolegu, vyučeného hodináře původem z Karlových Varů.

PROPAST cesta ven vede zpět

Firmu L. Hainz založil v roce 1836 jeden z nejlepších pražských hodinářů Ludvík Hainz (1813-1873). Jeho syn - opět Ludvík Hainz (1842-1893) odjel na zkušenou do Švýcarska, kde vyráběl kapesní hodinky. V roce 1875 firmu převzal a rozšířil o továrnu na kyvadlové a věžní hodiny, jednu z největších v Rakousku-Uhersku. Za jeho života se v továrně vyrobilo přes 300 věžních hodin, které se vyvezly do celé Evropy. V roce 1928 se firma z původního sídla v Dlouhé ulici přestěhovala do nové továrny postavené na zelené louce v Tusarově ulici. Na sídli dodnes. V roce 1948 byla firma znárodněna a právnuk zánikem Ludvík Hainz si odešel sedm let na Pankrác. V roce 1993 se firma vrátila do své původní lokace v Tusarově ulici, a ve výrobě a servisu hodinových strojů tak pokračuje šestá generace Hainzů. Její výrobky najdete po celé České republice. V Praze pečujeme o osmdesát věžních strojů, včetně Staroměstského orloje, o nějž se stará již od roku 1866.

Kdo prohraje duel, namaluje postavě joint!

Text - Kateřina Šmatlová, Ilustrace - Eva Maceková

„Přiju si pro každého klienta vlastního dobrovolníka, který bude kus svého času věnovat jen jemu,“ říká Simona, která mří chodbou k výtahu a přitom odhaluje své priority. „Chci, aby to tu žilo, aby se v centru pořád dělo něco zajímavého. Zatím se mi podařilo najít dvanáct dobrovolníků, kteří jsou s klienty naladěni na stejnou vlnu. Je jasné, že by zdejší obyvatelé byli raději doma, to ale v jejich případech nejde. Často se cítí velmi osaměle. Potřebují mít s kým popovídat, popovírajt svůj životní příběh, potřebují lidský kontakt. A často potřebují taky pohladit nebo vžít za ruku.“ Simona Bagarová není v sociální oblasti žádným nováčkem, její jméno bylo spojeno s činností řady nadací a neziskových organizací. „Už dlouho mi ale chyběla přímá práce s lidmi, proto jsem se do tohoto projektu dala,“ vysvětluje motivaci, proč shání dobrovolníky pro centrum v Kamenické.

Tai-či v devadesáti Centrum pořádá pro své obyvatele celou řadu aktivit, od pravidelného zpívání či canisterapie přes jógu a páteční pečeni až po tai-či. Nezapadlo by mě, že zrovna tai-či lze provozovat i s lidmi, kterým je přes devadesát let. Ale jak říká Simona, pohyb je důležitý v každém věku a nezáleží na tom, jak precizně se nějaká sestava provádí. Vystupujeme ve čtvrtém patře, a ještě než zaklepeme na dveře jednoho z pokojů, mimne vesele švitořící párek andulek v kleci. Vyhlednu z okna na malou zahrádku ve vnitrobloku, která k centru patří. Vábi své zelenou travou. „Ráda bych, aby klienti chodili víc ven,“ sleduje mě pohled Simona, „třeba jen na dvacet minut. Posedět si na lavičce. Zatím toho na zahrádce moc není, ale zanedlouho budeme společně osazovat truhlíky.“ Ty pro centrum vyrobené věžní z pankrácské věznice jako sponzorský dar, pomoc s vysazením květin přislíbili dobrovolníci.

Simona otevírá dveře do pokoje. Střešní okna místnost krásně prosvětlují, zvenku je slyšet zpěv ptáků. Dýlka, jako bychom ani nebyli v Praze. Na posteli sedí usměvavá paní, obklopená dvěma mladými lidmi. Na stolků má spoustu květin. „Za chvíli budu mít narozeniny, a tak za mnou přijela pravnučata,“ chabí se. Paní vleně bych hádala tak osmdesátku. „Pětaadvadesát let žiju v Kamenické ulici,“ šokuje mě svým věkem a svěžestí.

Dobrovolníci si zaslouží respekt Sociálně odlehčovací centrum má 38 lůžek, průměrný věk klientů je 90 let a většina z nich pochází z Prahy 7. Projekt je dobrovolníky organizuje Simona od čísla loňského roku. Zájemci absolvují úvodní školení, dozví se, co od nás dobrovolníci pak podepisují dobrovolnickou smlouvu na jeden rok. Jednou za osm týdnů se setkávají na takzvané supervizi, kde si vyměňují zkušenosti a dostává se jim podpory, aby nepodlehli frustraci.

„Dobrovolnictví je sice zdarma, ale rozhodně to není žádná podradná levná pracovní síla. Naopak. Zaslouží si velký respekt,“ zděrazňuje Simona. V síni dobrovolníků je kolem tříčlvy a mají výsoké obrovskou životní energii. A co samotná Simona dává práce se starší generací? „Jsem tu šťastná. Vždycky tu vypnu, užívám si jednoduchost setkávání. Cítím se tu nejnormálněji ze všech projektů, které dělám. Nedávno jsem s jednou paní byla na koncertu v Kuchelce a moc jsem si to užila.“

Pomáhají si vzájemně Zastavujeme se ještě ve třetím patře, kde bydlí i paní Míla. Tě je 96 let a je bývalá modelka. „To je moje slatičko. I kdybych tu nepracovala, chodila bych za ní. Mílovy klienty mám opravdový ráda, s paní Mílou jsem si ale ještě o něco blíž.“ Pěkně pozdravíme, Simona všechny objde a pohladí po rukách.

Paní Míla hned šátrá na nočním stolku a dává Simoně čokoládového beránka. Drží ji za ruku a vyjmenovává, co všechno by jí upekla, kdyby to jen šlo. „Nemůžu se tedy už ničeho účastnit a přitom jsem byla takový komedián“ říká. „Ale vynalézám je si to jinak, že, Simo, kó?“ Paní Míla bere věci s nadhledem, a i když neví, za čí se jinak. Hodně poslouchá rádio. „Když jedu do ciziny, hned mi řekne aktuální kurz eura,“ usmívá se Simona. „Ve tři hodiny máme předtavoání, tak já se pak u vás zastavím,“ říká si.

Scházíme po schodišti pro přezíma a zastavujeme se na zahrádce. Vonn jarem. Vzhlížím k oknům odlehčovacího centra a přemýšlím, co člověk skutečně z života potřebuje. Mít kde spočinout, mít co do žaludku, být v teple... To jistě k přežití stačí. A co domov? Ten ovšem dělají lidé, jejich péče, pochopení, pohledání. I o to v dobrovolnickém projektu jde. Konkoneců mi to u schody potvrdila i jedna z dobrovolnic. Právě Míla a zapísovala se do knihy. Překvapilo mě, že věkem se trochu blížila klientům centra. „Chodím sem za svou vrstevnici,“ dala mi za pravdu. Jednu týdně sem na hodinku zaďte, popovídát si. Člověk se přičítí v dnešní době dost osaměle, nikdo na nic nemá čas, všichni jsou pořád v práci. Tak si k jedné paní na chvíli sedne, v klidu si popovídají a zavzpomínají. Pomoc je tak vlastně vzájemná.

PROPAST

Máte rádi lidi a životní příběhy starší generace? Umíte s nimi hovořit, vcítit se do jejich situace, jste vnitřně tolerantní a odpovídáte? Zajímala by vás práce dobrovolníka v odlehčovacím centru v Kamenické 46? Kontaktujte Simonu Bagarovou na emailu: simona@simonab.cz